

# Bilaga 1 – Definitioner av begrepp och olika dagvattenanläggningar

I denna bilaga beskrivs ord och begrepp som är kopplade till dagvatten samt olika sorters dagvattenanläggningar. Bilagan är uppdelad i två delar där bilaga 1a definierar dagvatten och olika sorters dagvattenanläggningar i en grupperad ordning efter sitt sammanhang, medan bilaga 1b ger en mer omfattande lista i alfabetisk ordning.

## 1a – Grupperad lista

### Vad är dag- och dränvatten?

**Dagvatten** = Tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på markytan såsom regnvatten, smältvatten och tillfälligt uppträngande grundvatten. *OBS! I denna definition inkluderas inte uppträngande grundvatten till följd av artesiskt grundvattentryck.*

**Dränvatten / Dräneringsvatten** = Vatten under markytan som leds bort för att hålla marken torr.

- **Avloppsklassificerat dag- och dränvatten** = Dag- och dränvatten som bortleds från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats. Det är endast denna typ av dag- och dränvatten som kan omfattas av VA-huvudmannens ansvar.
- **Naturligt dag- och dränvatten / Naturmarksavrinning** = Dag- och dränvatten från naturmark såsom skogsmark, åkermark, ängsmark och liknande.

**Skyfall** = Inom verksamhetsområde för dagvatten används ordet skyfall för de regnvolymer som överstiger den återkomsttid på regn som den allmänna dagvattenanläggningen enligt branschstandard ska vara dimensionerad för. Med andra ord är det de regnvolymer som kommer att rinna ytligt på marken när allmänna ledningar, diken, dammar och liknande är fulla. Enligt SMHI är skyfall en regnmängd på minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut.

**Grundvatten** och naturliga vattensamlingar såsom **vattendrag** och **sjöar**, och **tillfälligt högt vattenstånd** i dessa, är INTE dag- eller dränvatten.

### Vad är en dagvattenanläggning?

**Dagvattenanläggning** = En anordning vars syfte är att avleda, fördröja och/eller rena dag- och dränvatten, såsom en ledning, ett dike, en brunn, en damm, ett underjordiskt magasin eller liknande.

- **Allmän dagvattenanläggning** = En dagvattenanläggning som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt LAV och som därmed ägs av VA-huvudmannen och bekostas av VA-kollektivet.
- **Enskild dagvattenanläggning** = En dagvattenanläggning som inte är eller ingår i en allmän dagvattenanläggning. En enskild dagvattenanläggning ägs och sköts därmed av någon annan än VA-huvudmannen, såsom en fastighetsägare, väghållare, samfällighet eller liknande.

**Skyfallsanläggning** = En anordning vars syfte är att fördröja skyfallsvatten, såsom en överdämningsyta.

**Grundvatten** och naturliga vattensamlingar såsom **vattendrag** och **sjöar** är INTE dagvattenanläggningar. Den naturliga vattensamling, dike eller grundvatten som dagvatten avleds till, antingen direkt eller efter fördröjning och/eller rening, är dagvattnets **recipient**. Recipienten ingår INTE i dagvattenanläggningen. Gränsen mellan en dagvattenanläggning och dess recipient går vid anläggningens utlopp.

## Olika typer av dagvattenanläggningar

**Dagvattenpark** = Blågrön infrastruktur och/eller multifunktionell yta där dagvattenhantering kombineras med andra värden såsom naturvärden och rekreation.

**Regnbädd / Rain garden / Växtbädd / Biofilter** = Planteringsyta med höga kanter och underliggande filtermaterial dit dagvatten leds innan det leds vidare till ledningsnätet. Huvudsyftet med en regnbädd är att rena dagvatten genom infiltration och växtupptag, men den bidrar även till viss fördröjning. Regnbäddar bidrar även till andra värden såsom biologisk mångfald och estetik.

**Skelettjord** = Makadam som blandats med kompost, biokol eller liknande och som används som jordlager. Huvudsyftet med skelettjord är att skapa goda förutsättningar för träd som planteras i en hårdgjord miljö, samt fördröjning och rening av dagvatten. Skelettjord kan därför användas som underliggande lager till hårdgjorda ytor såsom vägar och parkeringar.

## Ledningar

**Tät dagvattenledning** = Ledning med täta väggar som endast avser att avleda dagvatten och inte fördröja eller perkolera det.

**Perforerad ledning** = Ledning med små hål som tillåter att vatten rör sig in eller ut genom ledningsväggen, beroende på grundvattennivå.

- **Dräneringsledning** = Perforerad ledning vars syfte är att fånga upp och avleda markvattnet för att hålla marken torr.
- **Infiltrationsledning / Perkolationsledning** = Perforerad ledning vars syfte är att låta vattnet som avleds i ledningen perkolera.

## Brunnar

**Dagvattenbrunn** = Brunn vars syfte är att samla dag- och dränvatten och låta det perkolera i jorden och/eller leda det vidare.

- **Rännstensbrunn** = Dagvattenbrunn med platt gallerlock vars syfte är att ta emot ytligt avrinnande dagvatten från en väg eller fastighet.
- **Kupolbrunn** = Dagvattenbrunn med välvt gallerlock vars syfte är att leda vidare dagvatten från ett dike, en damm, en regnbädd eller liknande.
- **Sedimentationsbrunn / Fördröjningsbrunn / Brunn med sandfång / Slamavskiljare** = Dagvattenbrunn som är utformad för att låta dagvattnet sedimentera i brunnen innan det

leds vidare.

- **Perkolationsbrunn / Infiltrationsbrunn** = Dagvattenbrunn med genomsläpplig botten för att möjliggöra perkolations.

**Dräneringsbrunn** = Brunn vars syfte är att samla dränvatten och leda eller pumpa det vidare.

**Munkbrunn** = Brunn som sätts vid utloppet i en damm eller liknande för att reglera vattennivån.

## Ytor

**Grönt tak** = Vegetationsbeklätt tak vars syfte är att skapa värden för natur och hälsa, fördröja mindre regn samt skapa trögare vattenflöden. Graden av dagvattenrening i gröna tak är osäker då taken ofta gödslas. Dessutom är det viktigt att beakta risken med invasiva arter.

- **Sedumtak** = Grönt tak som utgörs av mestadels sedumväxter och har ett jordlager på ca 5 cm.

**Infiltrationsyta** = Yta som möjliggör infiltration av dagvatten. En infiltrationsyta kan antingen ligga i höjd med omkringliggande mark eller vara nedsänkt för att skapa en öppen fördröjningsvolym vid regn. Under ytan kan det anläggas ett underjordiskt magasin för ökad fördröjningskapacitet.

- **Genomsläpplig/permeabel beläggning** = Hårdgjord yta som är genomsläpplig och som därmed möjliggör infiltration av dagvatten. Ytan kan bestå av exempelvis grus, hålstensbeläggning, genomsläpplig asfalt eller genomsläppliga fogar och kan ibland integreras med växtlighet. Under beläggningen anläggs ofta ett poröst magasin av exempelvis makadam, men beläggningen kan också läggas direkt på mark.

**Översilningsyta** = Svagt sluttande gräsyta som dagvatten tillåts rinna över för att uppnå trögare flöden och avskiljning av grova partiklar. Om marken möjliggör infiltration är översilningsytan en sorts infiltrationsyta. Det vatten som inte kan infiltrera kan samlas upp i dike, damm eller ledning vid botten av slänten.

**Överdämningsyta / Översvänningsyta** = En nedsänkt yta eller naturlig lågpunkt vars syfte är att fyllas med vatten vid regn men som under regnfria perioder eller vid mindre regn står torr. Ordet överdämningsyta brukar användas för de ytor som ska översvämmas vid skyfall.

- **Torrdamm** = Överdämningsyta. Ordet torrdamm brukar användas för de ytor som ska fördröja regn som omfattas av VA-huvudmannens ansvar. Huvudsyftet med en torrdamm är att fördröja dagvatten, men den bidrar även till viss rening.
  - **Infiltrationsdamm** = Torrdamm med genomsläpplig botten vars syfte är att infiltrera dagvatten. En infiltrationsdamm kan antingen användas för dagvattenhantering eller som ett första steg i dricksvattenproduktion.
- **Multifunktionell yta** = En överdämningsyta som under normalt väder används för lek, rekreation eller liknande.

## Diken och stråk

**Dagvattendike** = Dike vars huvudsyfte är att avleda dagvatten. Dagvattendiken bidrar med trögare flöden, men kan utformas för att även möjliggöra fördröjning och/eller infiltration av dagvatten samt ökade naturvärden.

- **Öppet dagvattendike** = Dagvattendike som består av ett nedsänkt ofyllt stråk där dagvattnet avleds längs dikets yta. Öppna dagvattendiken kan utformas med tät eller genomsläpplig botten och med eller utan ett underliggande dräneringslager.
  - **Vägdike** = Öppet dike som endast är avsett för att ta emot avvattning från en väg.
  - **Svackdike** = Öppet dagvattendike som består av svagt sluttande grässlänter. Oftast har svackdiken inget dräneringslager under mark.
  - **Biodike** = Öppet dagvattendike med högre växtlighet som bromsar upp flödet och bidrar till högre reningsgrad.
- **Fyllt dagvattendike** = Dagvattendike som består av ett fyllt dräneringslager av poröst material upp till marknivå.
  - **Makadamdike** = Dagvattendike som består av ett makadamfyllt dräneringslager med dräneringsledning i botten. Diket kan antingen ha tät eller genomsläpplig botten, och kan antingen vara fyllt med makadam upp till ytan eller ha lager av annat genomsläppligt material överst. Utöver trögare dagvattenflöden bidrar makadamdiken även till viss rening.
  - **Infiltrationsdike / Infiltrationsstråk** = Makadamdike med grus, sandblandad jord och gräs ovanpå makadamen.

**Dagvattenränna** = Tät ränna för dagvattenavledning som antingen är öppen eller har ett platt galler ovanpå.

**Åkerdike** = Dike vars syfte är att avleda dräneringsvatten från åkermark. Ett åkerdike kan antingen vara öppet eller underjordiskt.

**Täckdike** = Stråk med dräneringsledning.

**Blågrönt stråk** = Öppet stråk som utformats för att både gynna vattenhantering och biologiska värden.

**Ytlig rinnväg** = Svag nedsänkning i markytan i form av ett stråk där ytligt avrinnande vatten leds. En ytlig rinnväg är ingen dagvattenanläggning.

- **Sekundär rinnväg** = Ytlig rinnväg för det vatten som dämmer när dagvattenanläggningar går fulla.

## Dammar och våtmarker

**Våt damm** = Damm som har permanent vattenspegel.

**Torrdamm / Infiltrationsdamm** = Nedsänkt yta som inte har permanent vattenspegel och som därmed egentligen inte definieras som en damm. Se definitioner av torrdamm och infiltrationsdamm under avsnittet "Ytor".

**Dagvattendamm** = Damm som avser att fördröja och/eller rena dagvatten.

- **Fördröjningsdamm** = Dagvattendamm som dimensionerats och utformats för att huvudsakligen fördröja dagvatten. En fördröjningsdamm kan även bidra till viss rening i

form av sedimentation.

- **Reningsdamm** = Dagvattendamm som dimensionerats och utformats för att huvudsakligen rena dagvatten. En reningsdamm kan även bidra till viss fördröjning.
- **Sedimentationsdamm** = Dagvattendamm som dimensionerats och utformats för att huvudsakligen sedimentera dagvatten.

**Skärmdamm** = Del av en naturlig vattensamling, såsom vattendrag eller sjö, som avskärmats vid dagvattenutlopp för att skapa en volym för rening av dagvatten innan det leds vidare i recipienten.

**Våtmark / Blöt naturmark** = Mark där vatten under stora delar av året ligger strax under eller över markytan samt vegetationstäckta vattenområden. En våtmark är inte en dagvattenanläggning så länge den inte har skapats för att hantera dagvatten.

- **Dagvattenvåtmark** = Våtmark som skapats för allmän dagvattenhantering och som därmed är en dagvattenanläggning.
- **Flytande våtmark** = Flytande block av poröst material som planterats med växter vars rötter hänger fritt i vattnet. Flytande våtmarker placeras i dammar eller liknande för att öka uppehållstiden och reningsgraden.

## Magasin

**Regntunna** = Tät behållare som ansluts till ett stuprör för att samla regnvatten som sedan kan användas till trädgårdsbevattning eller liknande. En regntunna är alltid en enskild dagvattenanläggning.

**Underjordiskt dagvattenmagasin** = Magasin under markytan vars syfte är att fördröja och till viss del rena dagvatten innan det leds vidare i ledningsnätet eller till recipient. Magasinet kan antingen vara ihåligt eller fyllt med ett poröst material såsom makadam. Underjordiska dagvattenmagasin är ofta dyra i både anläggning och drift och ska därför oftast undvikas om möjligt.

- **Sedimentationsmagasin / Avsättningsmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin med tät botten och väggar som avser att fördröja och sedimentera dagvatten.
- **Rörmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin i form av ett tätt rör/ledning som avser att fördröja dagvatten.
- **Perkolationsmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin med genomsläpplig botten, och eventuellt genomsläppliga väggar, som avser att fördröja och perkolera dagvatten.
  - **Stenkista** = Perkolationsmagasin i form av en stenfylld grop som oftast omhändertar dag- och dränvatten från en enskild fastighet. Stenkistor är inte lika dyra i drift och underhåll som större underjordiska magasin och kan vara en bra lösning för en enskild fastighet.
  - **Dagvattenkassetter** = Perkolationsmagasin som är uppbyggt av kassetter av plast.

**Prefablösning** = En prefabricerad modul för underjordisk fördröjning och/eller rening av dagvatten som är förmonterad och färdig för installation.

## Filter

**Brunnsfilter** = Filter som sätts i en brunn för att rena dagvattnet som leds genom brunnen. Filtret kan bestå av olika material med olika reningsförmågor, och det kan sättas i olika sorters brunnar. Brunnsfilter är dyra i drift och ska därför endast användas där det finns hög föroreningsbelastning och platsbrist.

**Biofilter** = Vegetationsbeklädd markbädd, se Regnbädd.

**Sandfilter** = Filter som består av lager av sand eller liknande material.

## 1b – Lista i alfabetisk ordning

### A

**Allmän dagvattenanläggning** = En dagvattenanläggning som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt LAV och som därmed ägs av VA-huvudmannen och bekostas av VA-kollektivet. Motsatsen är enskild dagvattenanläggning.

**Anslutningspunkt** = Punkt där ett nytt VA-system från en fastighet eller ett område ansluts till det befintliga allmänna systemet. För enstaka fastigheter är anslutningspunkten ofta densamma som förbindelsepunkten. För hela områden utgör anslutningspunkten i stället den punkt där hela områdets system ansluts till det befintliga systemet.

**Avbördningsfaktor** = Värde som används för att beräkna det genomsnittliga utloppsflödet från en full till en tom dagvattenanläggning när utloppsflödet förväntas variera med vattentryck. Det genomsnittliga utloppsflödet beräknas genom att multiplicera det maximala utloppsflödet med avbördningsfaktorn.

**Avloppsklassificerat dag- och dränvatten** = Dag- och dränvatten som bortleds från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats. Det är endast denna typ av dag- och dränvatten som kan omfattas av VA-huvudmannens ansvar.

**Avrinningsområde** = Det markområde och de uppströms vattensamlingar som till följd av naturlig topografi avrinner till en viss punkt.

**Avsättningsmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin med tät botten och väggar som avser att fördröja och sedimentera dagvatten. Kan också kallas fördröjningsmagasin eller sedimentationsmagasin.

### B

**Biodike** = Öppet dagvattendike med högre växtlighet som bromsar upp flödet och bidrar till högre reningsgrad.

**Biofilter** = Vegetationsbeklädd markbädd, se Regnbädd.

**Blågrön infrastruktur** = Ett sammanhängande nätverk av vatten och natur som är utformat för att gynna både vattenhantering och biologiska värden.

**Blågrönt stråk** = Öppet stråk som utformats för att både gynna vattenhantering och biologiska värden.

**Blöt naturmark** = Våtmark.

**Brunn med sandfång** = Dagvattenbrunn som är utformad för att låta dagvattnet sedimentera i brunnen innan det leds vidare. Kan också kallas fördröjningsbrunn, sedimentationsbrunn eller slamavskiljare.

**Brunnsfilter** = Filter som sätts i en brunn för att rena dagvattnet som leds genom brunnen. Filtret kan bestå av olika material med olika reningsförmågor, och det kan sättas i olika sorters brunnar. Brunnsfilter är dyra i drift och ska därför endast användas där det finns hög föroreningsbelastning och platsbrist.

## D

**Dagvatten** = Tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på markytan såsom regnvatten, smältvatten och tillfälligt uppträngande grundvatten. *OBS! I denna definition inkluderas inte uppträngande grundvatten till följd av artesiskt grundvattentryck.*

**Dagvattenanläggning** = En anordning vars syfte är att avleda, fördröja och/eller rena dag- och dränvatten, såsom en ledning, ett dike, en brunn, en damm, ett underjordiskt magasin eller liknande.

**Dagvattenbrunn** = Brunn vars syfte är att samla dag- och dränvatten och låta det perkolera i jorden och/eller leda det vidare. Beroende på utformning kan en dagvattenbrunn kallas brunn med sandfång, fördröjningsbrunn, infiltrationsbrunn, kupolbrunn, rännstensbrunn, sedimentationsbrunn, slamavskiljare eller perkolationsbrunn.

**Dagvattendamm** = Damm som avser att fördröja och/eller rena dagvatten. Beroende på syfte och utformning kan en dagvattendamm också kallas fördröjningsdamm, reningsdamm eller sedimentationsdamm.

**Dagvattendike** = Dike vars huvudsyfte är att avleda dagvatten. Dagvattendiken bidrar med trögare flöden, men kan utformas för att även möjliggöra fördröjning och/eller infiltration av dagvatten samt ökade naturvärden. Dagvattendiken kan utformas som öppna eller slutna.

**Dagvattenkassetter** = Perkolationsmagasin som är uppbyggt av kassetter av plast.

**Dagvattenpark** = Blågrön infrastruktur och/eller multifunktionell yta där dagvattenhantering kombineras med andra värden såsom naturvärden och rekreation.

**Dagvattenränna** = Tät ränna för dagvattenavledning som antingen är öppen eller har ett platt galler ovanpå.

**Dagvattenvåtmark** = Våtmark som skapats för allmän dagvattenhantering och som därmed är en dagvattenanläggning.

**Dikningsföretag** = Markavvattningsföretag som avvattnar mark genom att använda dike som teknik för avvattningen.

**Dräneringsbrunn** = Brunn vars syfte är att samla dränvatten och leda eller pumpa det vidare.

**Dräneringsledning** = Perforerad ledning vars syfte är att fånga upp och avleda markvattnet för att hålla marken torr.

**Dräneringsvatten** = Vatten under markytan som leds bort för att hålla marken torr. Kan också kallas dränvatten.

**Dränvatten** = Vatten under markytan som leds bort för att hålla marken torr. Kan också kallas dräneringsvatten.

## E

**Enskild dagvattenanläggning** = En dagvattenanläggning som inte är eller ingår i en allmän dagvattenanläggning. En enskild dagvattenanläggning ägs och sköts därmed av någon annan än VA-huvudmannen, såsom en fastighetsägare, väghållare, samfällighet eller liknande. Motsatsen är allmän dagvattenanläggning.

## F

**Flytande våtmark** = Flytande block av poröst material som planterats med växter vars rötter hänger fritt i vattnet. Flytande våtmarker placeras i dammar eller liknande för att öka uppehållstiden och reningsgraden.

**Flödesregulator** = Anordning som begränsar utloppsflödet. En flödesregulator kan vara utformad antingen för att tillåta ett konstant utloppsflöde oavsett vattentryck, eller på ett sätt som tillåter utloppsflödet att variera med vattentryck.

**Fyllt dagvattendike** = Dagvattendike som består av ett fyllt dräneringslager av poröst material upp till marknivå. Beroende på utformning kan fyllda dagvattendiken också kallas makadamdike, infiltrationsdike eller infiltrationsstråk.

**Förbindelsepunkt** = Juridiskt definierad punkt som utgör gränsen mellan fastighetsägarens VA-installation och VA-huvudmannens VA-anläggning. För dagvatten sitter det ibland en spolbrunn som utgör förbindelsepunkten. Om spolbrunn inte finns kan förbindelsepunkten vara en gräns på servisledningen som ansluter till den allmänna ledningen, eller fastighetens ledningsutlopp som ansluter till en öppen dagvattenanläggning.

**Fördröjningsbrunn** = Dagvattenbrunn som är utformad för att låta dagvattnet sedimentera i brunnen innan det leds vidare. Kan också kallas brunn med sandfång, sedimentationsbrunn eller slamavskiljare.

**Fördröjningsdamm** = Dagvattendamm som dimensionerats och utformats för att huvudsakligen fördröja dagvatten. En fördröjningsdamm kan även bidra till viss rening i form av sedimentation.

**Fördröjningsmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin med tät botten och väggar som avser att fördröja och sedimentera dagvatten. Kan också kallas avsättningsmagasin eller sedimentationsmagasin.

## G

**Genomsläpplig beläggning** = Hårdgjord yta som är genomsläpplig och som därmed möjliggör infiltration av dagvatten. Ytan kan bestå av exempelvis grus, hålstensbeläggning, genomsläpplig asfalt eller genomsläppliga fogar och kan ibland integreras med växtlighet. Under beläggningen anläggs ofta ett poröst magasin av exempelvis makadam, men beläggningen kan också läggas direkt på mark. Kan också kallas permeabel beläggning.

**Grundvatten** = Vattnet i jorden eller berggrunden där hålrummen är helt vattenfyllda.

**Grönt tak** = Vegetationsbeklätt tak vars syfte är att skapa värden för natur och hälsa, fördröja mindre regn samt skapa trögare vattenflöden. Graden av dagvattenrening i gröna tak är osäker då taken ofta gödslas. Dessutom är det viktigt att beakta risken med invasiva arter. Beroende på utformning kan gröna tak ha olika benämningar, till exempel sedumtak.

## I

**Infiltration** = När ytvatten tränger igenom markytan.

**Infiltrationsbrunn** = Dagvattenbrunn med genomsläpplig botten för att möjliggöra perkolation. Kan också kallas perkolationsbrunn.

**Infiltrationsdamm** = Torrdamm med genomsläpplig botten vars syfte är att infiltrera dagvatten. En infiltrationsdamm kan antingen användas för dagvattenhantering eller som ett första steg i dricksvattenproduktion.

**Infiltrationsdike** = Makadamdike med grus, sandblandad jord och gräs ovanpå makadamen. Kan också kallas infiltrationsstråk.

**Infiltrationsledning** = Perforerad ledning vars syfte är att låta vattnet som avleds i ledningen perkolera. Kan även kallas perkolationsledning.

**Infiltrationsstråk** = Makadamdike med grus, sandblandad jord och gräs ovanpå makadamen. Kan också kallas infiltrationsdike.

**Infiltrationsyta** = Yta som möjliggör infiltration av dagvatten. En infiltrationsyta kan antingen ligga i höjd med omkringliggande mark eller vara nedsänkt för att skapa en öppen fördröjningsvolym vid regn. Under ytan kan det anläggas ett underjordiskt magasin för ökad fördröjningskapacitet.

**Instängt område** = Ett område där ytligt rinnande vatten samlas utan att kunna rinna vidare.

## **K**

**Kupolbrunn** = Dagvattenbrunn med välvt gallerlock vars syfte är att leda vidare dagvatten från ett dike, en damm, en regnbädd eller liknande.

## **M**

**Makadamdike** = Dagvattendike som består av ett makadamfyllt dräneringslager med dräneringsledning i botten. Diket kan antingen ha tät eller genomsläpplig botten, och kan antingen vara fyllt med makadam upp till ytan eller ha lager av annat genomsläppligt material överst. Utöver trögare dagvattenflöden bidrar makadamdiken även till viss rening. Beroende på utformning kan makadamdiken också kallas infiltrationsdike eller infiltrationsstråk.

**Markavvattning** = Åtgärd som syftar till att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål genom att avvattna mark, sänka eller tappa ur ett vattenområde eller skydda mot vatten. Exempel på markavvattning är dikning, sjösänkning och invallning. Avledande av avloppsvatten är inte markavvattning.

**Markavvattningsföretag** = Samfällighet som utför och ansvarar för en markavvattning.

**Multifunktionell yta** = En överdämningsyta som under normalt väder används för lek, rekreation eller liknande.

**Munkbrunn** = Brunn som sätts vid utloppet i en damm eller liknande för att reglera vattennivån.

## **N**

**Naturlig vattensamling** = Vatten som förekommer naturligt i miljön såsom vattendrag och sjöar.

**Naturligt dag- och dränvatten** = Dag- och dränvatten från naturmark såsom skogsmark, åkermark, ängsmark och liknande. Kan också kallas naturmarksavrinning.

**Naturmarksavrinning** = Dag- och dränvatten från naturmark såsom skogsmark, åkermark, ängsmark och liknande. Kan också kallas naturligt dag- och dränvatten.

## **P**

**Perforerad ledning** = Ledning med små hål som tillåter att vatten rör sig in eller ut genom ledningsväggen. Beroende på ledningens syfte kan den kallas dräneringsledning eller infiltrationsledning/perkolationsledning.

**Perkolation** = När vatten som infiltrerat eller uppsamlats under mark rör sig neråt i marken mot grundvattnet.

**Perkolationsbrunn** = Dagvattenbrunn med genomsläpplig botten för att möjliggöra perkolation. Kan också kallas infiltrationsbrunn.

**Perkolationsledning** = Perforerad ledning vars syfte är att låta vattnet som avleds i ledningen perkolera. Kan även kallas infiltrationsledning.

**Perkolationsmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin med genomsläpplig botten, och eventuellt genomsläppliga väggar, som avser att fördröja och perkolera dagvatten. Beroende på utformning kan perkolationsmagasin också kallas stenkista och dagvattenkassetter.

**Permeabel** = Genomsläpplig.

**Permeabel beläggning** = Hårdgjord yta som är genomsläpplig och som därmed möjliggör infiltration av dagvatten. Ytan kan bestå av exempelvis grus, hålstensbeläggning, genomsläpplig asfalt eller genomsläppliga fogar och kan ibland integreras med växtlighet. Under beläggningen anläggs ofta ett poröst magasin av exempelvis makadam, men beläggningen kan också läggas direkt på mark. Kan också kallas genomsläpplig beläggning.

**Prefablösning** = En prefabricerad modul för underjordisk fördröjning och/eller rening av dagvatten som är förmonterad och färdig för installation.

## **R**

**Rain garden** = Vegetationsbegrädd markbädd, se Regnbädd.

**Recipient** = Den naturliga vattensamling, dike eller grundvatten som dagvatten avleds till, antingen direkt eller efter fördröjning och/eller rening. Recipienten ingår INTE i dagvattenanläggningen. Gränsen mellan en dagvattenanläggning och dess recipient går vid anläggningens utlopp.

**Regnbädd** = Planteringsyta med höga kanter och underliggande filtermaterial dit dagvatten leds innan det leds vidare till ledningsnätet. Huvudsyftet med en regnbädd är att rena dagvatten genom infiltration och växtupptag, men den bidrar även till viss fördröjning. Regnbäddar bidrar även till andra värden såsom biologisk mångfald och estetik. Kan också kallas biofilter, rain garden och växtbädd.

**Regntunna** = Tät behållare som ansluts till ett stuprör för att samla regnvatten som sedan kan användas till trädgårdsbevattning eller liknande. En regntunna är alltid en enskild dagvattenanläggning.

**Reningsdamm** = Dagvattendamm som dimensionerats och utformats för att huvudsakligen rena dagvatten. En reningsdamm kan även bidra till viss fördröjning.

**Rännstensbrunn** = Dagvattenbrunn med platt gallerlock vars syfte är att ta emot ytligt avrinnande dagvatten från en väg eller fastighet.

**Rörmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin i form av ett tätt rör/ledning som avser att fördröja dagvatten.

## **S**

**Sandfilter** = Filter som består av lager av sand eller liknande material.

**Sedimentationsbrunn** = Dagvattenbrunn som är utformad för att låta dagvattnet sedimentera i brunnen innan det leds vidare. Kan också kallas brunn med sandfång, fördröjningsbrunn eller slamavskiljare.

**Sedimentationsdamm** = Dagvattendamm som dimensionerats och utformats för att huvudsakligen sedimentera dagvatten.

**Sedimentationsmagasin** = Underjordiskt dagvattenmagasin med tät botten och väggar som avser att fördröja och sedimentera dagvatten. Kan också kallas avsättningsmagasin eller fördröjningsmagasin.

**Sedumtak** = Grönt tak som utgörs av mestadels sedumväxter och har ett jordlager på ca 5 cm.

**Sekundär rinnväg** = Ytlig rinnväg för det vatten som dämmer när dagvattenanläggningar går fulla.

**Skelettjord** = Makadam som blandats med kompost, biokol eller liknande och som används som jordlager. Huvudsyftet med skelettjord är att skapa goda förutsättningar för träd som planteras i en hårdgjord miljö, samt fördröjning och rening av dagvatten. Skelettjord kan därför användas som underliggande lager till hårdgjorda ytor såsom vägar och parkeringar.

**Skyfall** = Inom verksamhetsområde för dagvatten används ordet skyfall för de regnvolymer som överstiger den återkomsttid på regn som den allmänna dagvattenanläggningen enligt branschstandard ska vara dimensionerad för. Med andra ord är det de regnvolymer som kommer att rinna ytligt på marken när allmänna ledningar, diken, dammar och liknande är fulla. Enligt SMHI är skyfall en regnmängd på minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut.

**Skyfallsanläggning** = En anordning vars syfte är att fördröja skyfallsvatten, såsom en överdämningsyta.

**Skärmdamm** = Del av en naturlig vattensamling, såsom vattendrag eller sjö, som avskärmats vid dagvattenutlopp för att skapa en volym för rening av dagvatten innan det leds vidare i recipienten.

**Slamavskiljare** = Dagvattenbrunn som är utformad för att låta dagvattnet sedimentera i brunnen innan det leds vidare. Kan också kallas brunn med sandfång, fördröjningsbrunn eller sedimentationsbrunn.

**Stenkista** = Perkulationsmagasin i form av en stenfylld grop som oftast omhändertar dag- och dränvatten från en enskild fastighet. Stenkistor är inte lika dyra i drift och underhåll som större underjordiska magasin och kan vara en bra lösning för en enskild fastighet.

**Svackdike** = Öppet dagvattendike som består av svagt sluttande grässlänter. Oftast har svackdiken inget dräneringslager under mark.

## **T**

**Tekniskt avrinningsområde** = Det område som genom en teknisk konstruktion, såsom dag- och dränvattensystem, avleds till en viss punkt.

**Tillfälligt högt vattenstånd** = Vattennivå i vattendrag eller sjö som under en tidsbegränsad period överstiger den normala variationen.

**Tillrinningsområde** = Det markområde som ytligt avrinner till en viss punkt. Tillrinningsområdet för en viss punkt är med andra ord punktens avrinningsområde undantaget vattensamlingar.

**Torrdamm** = Överdämningsyta. Ordet torrdamm brukar användas för de ytor som ska fördröja regn som omfattas av VA-huvudmannens ansvar. Huvudsyftet med en torrdamm är att fördröja dagvatten, men den bidrar även till viss rening. Kan kallas infiltrationsdamm om botten är genomsläpplig.

**Täckdike** = Stråk med dräneringsledning.

**Tät dagvattenledning** = Ledning med täta väggar som endast avser att avleda dagvatten och inte fördröja eller perkolera det.

## U

**Underjordiskt dagvattenmagasin** = Magasin under markytan vars syfte är att fördröja och till viss del rena dagvatten innan det leds vidare i ledningsnätet eller till recipient. Magasinet kan antingen vara ihåligt eller fyllt med ett poröst material såsom makadam. Underjordiska dagvattenmagasin är ofta dyra i både anläggning och drift och ska därför oftast undvikas om möjligt. Beroende på utformning kan underjordiska dagvattenmagasin också kallas avsättningsmagasin, perkolationsmagasin, rörmagasin och sedimentationsmagasin.

**Utloppsflöde** = Det flöde som leds vidare till dagvattennätet eller recipienten genom utloppet i en dagvattenanläggning. Kan också kallas utsläppsflöde.

**Utsläppsflöde** = Det flöde som leds vidare till dagvattennätet eller recipienten genom utloppet i en dagvattenanläggning. Kan också kallas utloppsflöde.

## V

**Vattenverksamhet** = Åtgärd som påverkar vattenområden exempelvis genom att öka eller minska vattenmängden, påverka den omgivande miljön eller vattenområdets storlek. Se mer detaljerad definition i 11 kap. 2 § Miljöbalken.

**Våt damm** = Damm som har permanent vattenspegel.

**Våtmark** = Mark där vatten under stora delar av året ligger strax under eller över markytan samt vegetationstäckta vattenområden. En våtmark är inte en dagvattenanläggning så länge den inte har skapats för att hantera dagvatten. Kan också kallas blöt naturmark.

**Vägdike** = Öppet dike som endast är avsett för att ta emot avvattningsvatten från en väg.

**Växtbädd** = Vegetationsbeklädd markbädd, se Regnbädd.

## Y

**Ytlig rinnväg** = Svag nedsänkning i markytan i form av ett stråk där ytligt avrinnande vatten leds. En ytlig rinnväg är ingen dagvattenanläggning. Beroende på syfte kan en ytlig rinnväg också kallas sekundär rinnväg.

## Å

**Åkerdike** = Dike vars syfte är att avleda dräneringsvatten från åkermark. Ett åkerdike kan antingen vara öppet eller underjordiskt.

## **Ö**

**Öppet dagvattendike** = Dagvattendike som består av ett nedsänkt ofyllt stråk där dagvattnet avleds längs dikets yta. Öppna dagvattendiken kan utformas med tät eller genomsläpplig botten och med eller utan ett underliggande dräneringslager. Beroende på syfte och utformning kan öppna dagvattendiken kallas vägdike, svackdike och biodike.

**Överdämningsyta** = En nedsänkt yta eller naturlig lågpunkt vars syfte är att fyllas med vatten vid regn men som under regnfria perioder eller vid mindre regn står torr. Ordet överdämningsyta brukar användas för de ytor som ska översvämmas vid skyfall och kan ibland benämnas översvämningssyta. För de ytor som ska fördröja regn som omfattas av VA-huvudmannens ansvar brukar i stället ordet torrdamm användas.

**Översilningsyta** = Svagt sluttande gräsyta som dagvatten tillåts rinna över för att uppnå trögare flöden och avskiljning av grova partiklar. Om marken möjliggör infiltration är översilningsytan en sorts infiltrationsyta. Det vatten som inte kan infiltrera kan samlas upp i dike, damm eller ledning vid botten av slänten.

**Översvämningssyta** = Ett ord som ibland används för överdämningsyta.